

NASZE NADZIEJO PRZEMIŁA...

Jest to tłumaczenie fragmentu pieśni czeskiej o incipicie *Ach přeslavná Matko Bože* (zob. np. W. Hanka, *Starobylá skládání*, t. 3, Praga 1818, s. 167-174). Jego tekst zapisany został w zaginionym w XIX wieku tzw. *Kancjonale Przeworszczyka* z 1435 roku, z którego wynotował go i ogłosił „zmieniwszy nieco pisownię” Hieronim Juszyński w przedmowie do I tomu *Dykcjonarza poetów polskich*. Pochodzenie wzorca zdradzają liczne bohemizmy. Polski tłumacz nie trzymał się jednak mechanicznie czeskiej podstawy; w źródłach czeskich brak również fragmentu „chór”, który jest być może własnym wkładem polskiego autora lub też pochodzi z innego źródła. Utwór polski ma formę pieśni litanijnej, której część pierwsza wysławia Maryję poprzez wyliczenie metaforycznie ujętych jej cnót i zasług, druga zaś (chór) zawiera odpowiedź-zachętę Matki Bożej, ukazującej się wiernym jako najpewniejsza ich przewodniczka i pośredniczka w wędrówce do „przybytku niebieskiego”.

Tekst podaję (wyróżniając bohemizmy kursywą) na podstawie zapisu Juszyńskiego oraz transliteracji Mikołaja Bobowskiego, *Polskie pieśni katolickie od najdawniejszych czasów do końca XVI wieku*, Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Filologiczny, t. 19 (1893), s. 42-43.

Nasze¹ nadziejo przemiła,
Tyś wszystka niebieska siła,
Tyś rozkosz bydlą² rajskiego,
Tyś tron krola³ niebieskiego,
Tyś *Svateho*⁴ Ducha *schrana*⁵,
Tyś od początku *požechnana*⁶,
Tyś u Świętej Trojce sławna,
Tyś krolewna swych sług sprawna⁷,
Tyś kwiat czystoty panieńskie,
Tyś wesele wsze niebieskie,

¹ *nasze* – nasza (u Juszyńskiego: na wsze).

² *bydlą* – życia, bytu.

³ *krola* – u Juszyńskiego: królestwa (poprawkę zaproponował Bobowski).

⁴ *svateho* (czes.) – świętego.

⁵ *schrana* (czes.) – przybytek.

⁶ *požechnana* (czes.) – pobłogosławiona.

⁷ *sprawna* – sprawiedliwa.

Tyś *radost*¹ anielskich chorow,
Tyś *swatost*² nebeskich zborow³,
Tyś *utyecha*⁴ wszego świata,
Tyś roża rajskiego kwiata,
Tyś *pokład*⁵ wszego stworzenia,
Tyś wszech smutnych *utyessenie*⁶,
Tyś wszech pracnych⁷ światła *sprawcze*⁸,
Tyś wszech chudych szczodra *darcze*⁹,
Tyś *namacna*¹⁰ ścieżka błędnych,
Tyś zdrowie wszech ludzi trudnych¹¹,
Tyś ustałych moc i siła,
Tyś wszech grzesznych *milost*¹² miła,
Tyś prawej czystoty¹³ korzeń,
*Tobu*¹⁴ nam niebieski raj otworzon,
Tyś *milostywa*¹⁵ matka,
Ty tve *tyessys*¹⁶ niebożątka.

CHOR

A k mnie podcie, usiłujcie¹⁷,
A mię swym sercem miłujcie,
A ze mną do przybytku niebieskiego,
Z Bogiem Ojcem, Synem miłutkim zwolonego¹⁸.

¹ *radost* – (czes.) radość.

² *swatost* – (czes.) świętość.

³ *zborow* – tu: zastępów.

⁴ *utyecha* (czes.) – radość, ucieszenie.

⁵ *pokład* – ofiara, skarb.

⁶ *utyessenie* (czes.) – ucieszenie.

⁷ *wszech pracnych* – wszystkich utrudzonych, znękaných.

⁸ *sprawcze* (czes.) – opiekunka, obrończyni.

⁹ *darcze* (czes.) – dawczyni.

¹⁰ *namacna* (czes.) – tu: prosta, prawa.

¹¹ *trudnych* – strapionych.

¹² *milost* (czes.) – łaska.

¹³ *prawej czystoty* – prawdziwej czystości.

¹⁴ *tobu* (czes.) – tobą, przez ciebie.

¹⁵ *milostywa* (czes.) – miłościwa, łaskawa.

¹⁶ *tyessys* – (czes.) cieszysz.

¹⁷ *usiłujcie* – trudźcie się, starajcie się.

¹⁸ *zwolonego* – z wielu wybranego.